

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Šmartinska cesta 55, p.p. 631, 1001 Ljubljana

T: 01 478 38 00
F: 01 478 39 00
E: gfu.fu@gov.si
www.fu.gov.si

DOHODEK IZ KAPITALA **Obresti**

Pogosta vprašanja in odgovori

1. izdaja, MAJ 2016

Kazalo

Vprašanje 1: Kako se davčno obravnavajo obresti, dosežene na podlagi potrčila o denarnem depozitu, v skladu z ZDoh-2?	3
Vprašanje 2: Ali s smrtjo davčnega zavezanca preneha obveznost vložitve napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU, doseženih v preteklem letu oziroma, če ne, kdo jo je dolžan vložiti?	4
Vprašanje 3: Ali je dedič dolžan podedovane obresti po sklepu o dedovanju vključiti v svojo davčno napoved za obresti?	5
Vprašanje 4: Ali je banka dolžna poročati finančni upravi podatke o dediču in o znesku izplačanih obresti po sklepu o dedovanju?	5
Vprašanje 5: Kako so obdavčene obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu v primeru, ko so sredstva na transakcijskih računih, katerih imetniki so upokojeanci, študentje ali otroci, obrestovana po 3 % letni obrestni meri, pri ostalih komitentih pa so pozitivna stanja na transakcijskih računih obrestovana po 0,10 % letni obrestni meri?	5
Vprašanje 6: Kakšne so davčne obveznosti fizične osebe, posojilodajalca, od doseženih obresti na posojilo dano drugi fizični osebi?	6
Vprašanje 7: Kako so obdavčene obresti na obveznice SOS2E po 1. 7. 2010, ko so navedene obveznice del premoženja stranke v upravljanju pri banki ali borzno-posredniški družbi?	6
Vprašanje 8: Kako so obdavčene obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je RS in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, z dohodnino? (19. 4. 2017)	8
Vprašanje 9: Kako se davčno obravnavajo premije, ki jih prejmejo varčevalci v Nacionalni stanovanjski varčevalni shemi (v nadaljnjem besedilu: NSVS)?	9
Vprašanje 10: Kako se davčno obravnavajo obresti, dosežene pri predčasni prekinitvi pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi?	10
Varčevalna pogodba po NSVS je bila sklenjena za dobo deset let. Po sedmih letih je stranka pogodbo predčasno prekinila. Banka do prekinitve pogodbe po NSVS finančni upravi ni poročala o obrestih iz tega naslova. Vprašanje je, ali je banka ravnala pravilno, da je obresti po pogodbi NSVS za vseh sedem let vključila v Povzetek obračuna dohodnine za leto, v katerem je bila pogodba prekinjena, in enak znesek poročala tudi finančni upravi.	10
Vprašanje 11: Kako se davčno obravnavajo obresti v okviru dohodka iz dejavnosti?	11
Vprašanje 12: Kako se davčno obravnavajo obresti na denarni depozit, sklenjen za dobo pet let pri banki ali hranilnici, ustanovljeni v RS, ali v državi članici EU?	11
Vprašanje 13: Kako se davčno obravnavajo dohodki vzajemnih skladov denarnega trga? ..	12
Vprašanje 14: Kako se davčno obravnavajo ugodnosti v obliki premij, ki jih namesto sklenitelja zavarovanja (fizične osebe) krije zavarovalni agent oziroma zavarovalnica, pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju? 4. 5. 2016	13
Vprašanje 15: Kako se davčno obravnavajo denarne odpravnine, izplačane pri izključitvi manjšinskih delničarjev in vključitvev družbe v glavno družbo v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah ter obresti, ki jih mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskim delničarjem v skladu z ZDoh-2?	13
Vprašanje 16: Ali se ob izplačilu obresti na obveznice SOS2E skrbniku denacionaliziranega premoženja lahko upošteva oprostitev in se dohodnina plačuje le od 50 % zneska obresti (6. točka 82. člena ZDoh-2)?	15
Vprašanje 17: Kdo se šteje za prejemnika obresti od vezanih depozitov, ki jih za imetnika TRR sklene pooblaščenec?	16
Vprašanje 18: Kako se davčno obravnavajo zamudne obresti po ZDoh-2?	17

Vprašanje 1: Kako se davčno obravnavajo obresti, dosežene na podlagi potrdila o denarnem depozitu, v skladu z ZDoh-2?

Odgovor

Obresti, dosežene ob odsvojitvi ali unovčitvi potrdila o denarnem depozitu, se obdavčujejo kot obresti po III.6.1. poglavju [Zakona o dohodnini](#), pri čemer se davčna osnova določa na podlagi 88. člena (davčna osnova od obresti, doseženih ob odsvojitvi ali odkupu diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja) [Zakona o dohodnini](#).

Podrobneje

Potrdilo o vlogi je bančni produkt, ki je izdan v materializirani obliki in ga trži večina bank v Sloveniji. Potrdilo o vlogi ima naslednje značilnosti:

- Izdano je na ime.
- Izda se kot tiskana listina na celoten znesek vpisa oziroma v apoenih, kot jih ob vpisu določi vpisnik. Posamezni vpis je možno razdeliti na največ deset apoenov.
- Pravica se prenaša z indosamentom.
- Obresti se praviloma obračunavajo letno na linearen način.
- Obrestne mere za potrdilo o vlogi so praviloma fiksne.
- Izplačilo deponiranih sredstev in obračunanih obresti ob dospelosti potrdila o vlogi banka izvrši na osnovi pisne zahteve za unovčitev potrdila, katero zadnji zakoniti imetnik predloži banki skupaj s potrdilom o vlogi. V primeru, da banka zahteve za unovčitev potrdila ne prejme pravočasno, imetniku obresti od dneva dospelosti dalje ne pripadajo.
- Dospelost potrdil o vlogah je praviloma najmanj eno leto.
- Kupiti jih je mogoče na primarnem in sekundarnem trgu.

Vrednostni papirji, in sicer vseh pojavnih oblik (posamični in serijski, kratkoročni in dolgoročni ipd.), so na splošno urejeni v členih 212 do 238 [Obligacijskega zakonika – OZ](#). Splošna pravila OZ se uporabljajo za vrednostne papirje, ki niso urejeni s specialnimi predpisi oziroma, če so tako urejeni, za tista vprašanja, ki niso posebej urejena s temi predpisi.

Finančni instrumenti so – za namene opredelitve investicijskih storitev in poslov – opredeljeni v 7. členu [Zakona o trgu finančnih instrumentov – ZTFI](#), in sicer so v drugem odstavku tega člena razdeljeni v 11 skupin. Instrumenti denarnega trga se všttevajo v drugo skupino. Podrobneje so opredeljeni v četrtem odstavku omenjenega člena, in sicer kot vse vrste instrumentov, s katerimi se običajno trguje na denarnem trgu, kakršni so zakladne menice, potrdila o denarnem depozitu in komercialni zapisi, razen plačilnih instrumentov. Potrdila o denarnem depozitu v ZTFI niso podrobneje urejena. Po pojasnilu Agencije za trg vrednostnih papirjev po ZTFI potrdila o denarnem depozitu z ročnostjo do 12 mesecev štejejo za instrumente denarnega trga, potrdila z ročnostjo nad 12 mesecev pa za vrednostni papir.

Omeniti je treba, da so se pred uveljavitvijo ZTFI uporabljale določbe [Zakona o trgu vrednostnih papirjev – ZTVP-1](#), po katerem so se za finančne instrumente šteli vrednostni papirji (delnice, obveznice in drugi serijski vrednostni papirji) in izvedeni finančni instrumenti. Potrdila o denarnem depozitu v ZTVP-1 niso bila posebej urejena.

Po prvem odstavku 81. člena [Zakona o dohodnini – ZDoh-2](#) se za obresti po poglavju III.6.1. zakona štejejo obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti. Iz navedene določbe je razvidno, da se med obresti všttevajo tudi obresti od instrumentov denarnega trga.

Podrobnejše pojasnilo glede obdavčevanja obresti iz diskontiranih dolžniških vrednostnih papirjev po ZDoh-2, za kar štejejo tudi zakladne menice, je objavljeno na spletni strani Finančne uprave Republike Slovenije, z naslovom [Obdavčitev obresti iz diskontiranih dolžniških vrednostnih papirjev po ZDoh-2](#).

Po navedenem pojasnilu se zakladne menice všttevajo med diskontirane dolžniške vrednostne papirje, davčna osnova od obresti od zakladnih menic pa se ugotavlja v skladu z 88. členom ZDoh-2. Po drugem odstavku 88. člena se za diskontirani dolžniški vrednostni papir šteje tudi brezkuponski dolžniški vrednostni papir. Po četrtem odstavku 88. člena ZDoh-2 se za odkup diskontiranega dolžniškega vrednostnega papirja šteje tudi unovčitev takega vrednostnega papirja.

Upošteva se prej navedeno, je treba izraz »vrednostni papir« iz 88. člena ZDoh-2 razumeti enako, torej splošno kot vsak vrednostni papir, ki je kot tak opredeljen v skladu z določbami OZ. Izraz »diskontirani dolžniški vrednostni papir« tako vključuje tudi instrument denarnega trga, poleg zakladnih menic torej med drugim tudi potrdila o denarnem depozitu, in sicer ne glede na njihovo ročnost.

Glede na navedeno se obresti, dosežene ob odsvojitvi ali unovčitvi potrdila o denarnem depozitu, obdavčujejo kot obresti po 88. členu ZDoh-2 in ne kot obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah po 83. oz. 84. členu ZDoh-2. Navedeno tudi pomeni, da se za tovrstne obresti ne uporablja zmanjšanje davčne osnove v višini 1.000 evrov iz 133. člena ZDoh-2.

Vprašanje 2: Ali s smrtjo davčnega zavezanca preneha obveznost vložitve napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU, doseženih v preteklem letu oziroma, če ne, kdo jo je dolžan vložiti?

Zavezanec je imel sklenjeno pogodbo o vezavi denarnih sredstev pri banki, ustanovljeni v Republiki Sloveniji. Znesek doseženih obresti je presegel znesek 1.000 evrov. Zavezanec je umrl pred 28. 2. 20XX tekočega leta, torej pred potekom roka za vložitev napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU, doseženih v preteklem letu.

Odgovor

S smrtjo davčnega zavezanca ne preneha obveznost vložitve napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU. Če je davčni zavezanec dosegel obresti in umrl pred vložitvijo navedene napovedi, obveznost vložitve te napovedi preide na pravne naslednike, ki napoved vložijo v imenu pokojnega davčnega zavezanca in za račun vseh dedičev.

Podrobneje

Prehod obveznosti oddaje napovedi za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah ustanovljenih v RS ter v drugih državah članicah EU na pravne naslednike je utemeljen s 333. členom [Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2](#). Ta določa, da v primeru, če davčni zavezanec umre, se določbe od 325. do 336. člena ZDavP-2, ki se nanašajo na dohodnino, smiselno uporabljajo tudi za pooblaščenca za zastopanje, pravne naslednike davčnega zavezanca oziroma skrbnike njegovega premoženja.

Vprašanje 3: Ali je dedič dolžan podedovane obresti po sklepu o dedovanju vključiti v svojo davčno napoved za obresti?

Odgovor

Obresti, pridobljene na podlagi sklepa o dedovanju, davčni zavezanec - dedič ni dolžan vključiti v svojo napoved za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v Sloveniji ter v drugih državah članicah EU. Dohodnino od obresti, ki jih je dosegel pokojni davčni zavezanec - zapustnik, davčni organ izračuna na podlagi napovedi, ki jo je ta vložil pred smrtjo oz. na podlagi napovedi, ki jo vložijo pravni nasledniki v imenu pokojnega davčnega zavezanca in za račun vseh dedičev.

Podrobneje

Na podlagi 333. člena ZDavP-2 preide na pravnega naslednika oz. naslednike dolžnost opraviti dejanja, ki jih zakon določa za ugotovitev davčne obveznosti (vložitev napovedi za odmero dohodnine), na podlagi 48. člena ZDavP-2, ki določa da univerzalni pravni naslednik v celoti prevzame davčne obveznosti in terjatve iz naslova davkov pravnega prednika, pa preide na dediče tudi obveznost oziroma terjatev, ki je rezultat odmernega postopka na podlagi vložene napovedi. Iz navedenega izhaja, da se v primeru smrti zavezanca za davek, postopek odmere izpelje s pravnimi nasledniki pokojnega davčnega zavezanca, in sicer tako v primeru, ko pravni nasledniki vložijo napoved (zavezanec je umrl pred vložitvijo napovedi), kot v primeru, ko je napoved vložil davčni zavezanec, vendar je ta umrl pred izdajo odmerne odločbe. Če pa zavezanec umre pred vložitvijo prej navedene napovedi, je na podlagi 333. člena ZDavP-2 napoved dolžan vložiti zavezančev pravni naslednik oz. pravni nasledniki v imenu pokojnega davčnega zavezanca in za račun dediča oz. vseh dedičev. V kolikor dedič (kateri izmed dedičev) doseže obresti na podlagi lastne pogodbe o vezavi depozita, mora za te obresti vložiti ločeno napoved.

Vprašanje 4: Ali je banka dolžna poročati finančni upravi podatke o dediču in o znesku izplačanih obresti po sklepu o dedovanju?

Odgovor

Banka v skladu s pravilnikom o dostavi podatkov za odmero dohodnine za posamezno davčno leto posreduje podatke o obrestih, doseženih na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU ter podatke o zavezancih, ki so te obresti dosegli na podlagi pogodb o dolgoročno vezanih denarnih sredstev ali dolgoročnega varčevanja pri bankah in hranilnicah. Ne poroča pa o zavezancih, ki so jim bila denarna sredstva izplačana na podlagi sklepa o dedovanju.

Vprašanje 5: Kako so obdavčene obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu v primeru, ko so sredstva na transakcijskih računih, katerih imetniki so upokojenci, študentje ali otroci, obrestovana po 3 % letni obrestni meri, pri ostalih komitentih pa so pozitivna stanja na transakcijskih računih obrestovana po 0,10 % letni obrestni meri?

Odgovor

V primeru, ko so sredstva na transakcijskih računih, katerih imetniki so upokojenci, študentje ali otroci, obrestovana po 3 % letni obrestni meri, gre za obresti, ki so po vsebini primerljive obrestim od vezanih denarnih sredstev ali varčevanja pri bankah ali hranilnicah. To pomeni, da se v obravnavanem primeru celoten znesek doseženih obresti obdavči kot obresti, dosežene na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU.

Podrobneje

Po 2. točki 82. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plačuje od obresti na pozitivno stanje na transakcijskem računu pri izvajalcu plačilnega prometa, in sicer največ v višini, ki jo izvajalec plačilnega prometa plačuje za depozite na vpogled.

Navedena oprostitev plačila dohodnine se nanaša na obresti, ki jih izvajalec plačilnega prometa plačuje imetnikom transakcijskega računa za pozitivno stanje na tem računu, pod pogojem, da so obresti določene največ v višini, ki jo izvajalec plačilnega prometa na splošno priznava za depozite na vpogled. Navedena oprostitev tako ne velja za obresti, ki so s pogodbo o transakcijskem računu za posebne skupine strank dogovorjene drugače in so po višini primerljive obrestim od vezanih denarnih sredstev ali varčevanja pri bankah in hranilnicah.

Vprašanje 6: Kakšne so davčne obveznosti fizične osebe, posojilodajalca, od doseženih obresti na posojilo dano drugi fizični osebi?

Odgovor

Obresti, ki jih doseže fizična oseba, na posojilo dano drugi fizični osebi se po ZDoh-2 obdavčijo kot obresti. Davčna osnova so dosežene obresti, od katere se plača dohodnina po stopnji 25 % in se šteje kot dokončen davek. Fizična oseba, prejemnik obresti, mora za dosežene obresti vložiti [napoved](#) do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto.

Podrobneje

ZDoh-2 v prvem odstavku 81. člena določa, da so obresti po tem poglavju zakona med drugim tudi obresti od posojil.

Skladno s 83. členom ZDoh-2 so dosežene obresti od posojil davčna osnova. Pri tem se na podlagi prvega odstavka 132. člena ZDoh-2 od dohodka iz kapitala, kamor se vštevajo tudi obresti, dohodnina izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 % in se šteje kot dokončen davek.

V primeru, ko obresti na prejeto posojilo plača fizična oseba, ki po določbi 58. člena Zakona o davčnem postopku – ZDavP-2 ne velja za plačnika davka, izračun dohodnine od teh obresti z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca, prejemnika obresti.

Fizična oseba, prejemnik obresti, mora za dosežene obresti vložiti [Napoved za odmero dohodnine od obresti](#) do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri finančni upravi (velja za obresti, dosežene od leta 2016 dalje). Napoved se lahko vloži preko eDavkov, če ima fizična oseba digitalno potrdilo (SIGEN-CA, SIGOV-CA, POŠTA@CA, HALCOM CA, AC NLB), po pošti ali osebno.

Na podlagi petega odstavka 15. člena ZDoh-2 se šteje, da je dohodek pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, če ni s tem zakonom drugače določeno. Šteje se, da je dohodek prejet, ko je izplačan fizični osebi ali je kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

Vprašanje 7: Kako so obdavčene obresti na obveznice SOS2E po 1. 7. 2010, ko so navedene obveznice del premoženja stranke v upravljanju pri banki ali borznoposredniški družbi?

Odgovor

Pojasnilo se nanaša na primere, ko so tovrstne obveznice del premoženja stranke v upravljanju pri banki ali borznoposredniški družbi (v nadaljnjem besedilu: BPD) v okviru njene dejavnosti gospodarjenja oziroma skrbništva. Glede na to, da se delna oprostitve iz 6. točke 82. člena ZDoh-2 ne nanaša na obresti iz obveznice SOS2E, ki so bile na primer pridobljene na sekundarnem trgu, se problematika nanaša samo na primere, ko so stranke ob sklenitvi pogodbe o gospodarjenju z banko oz. BPD le-tej izročile obveznice, za katere velja olajšava iz 6. točke 82. člena ZDoh-2¹, v gospodarjenju.

Za plačnika davka po 58. členu ZDavP-2 se v primeru pogodb o gospodarjenju šteje banka oziroma BPD, pri kateri ima zavezanec sklenjeno tovrstno pogodbo, razen v primeru, če izdajatelj vrednostnega papirja dohodek nakaže neposredno na transakcijski račun zavezanca (v tem primeru se za plačnika davka šteje izdajatelj).

To pomeni, da se v primeru, ko Slovenski državni holding, d. d.² (v nadaljnjem besedilu: SDH) oziroma Klirinško depotna družba (v nadaljevanju: KDD) – njihov agent za izplačilo, dospeli kupon nakaže neposredno na transakcijski račun zavezanca – prejemnika obresti, za plačnika davka šteje SDH.

V primeru, ko bo SDH izplačilo dospelega kupona nakazal banki oz. BPD, ki bi ga prejela za stranko, pa je treba upoštevati, da banka oz. BPD (plačnik davka) na podlagi lastnih evidenc ne more razpolagati s podatkom o celotni zalogi in načinu pridobitve/odsvojitve vseh obveznic SOS2E, ki jih je pridobival zavezanec (stranka gospodarjenja) – kar so ključni podatki za ugotovitev znižane davčne osnove po 6. točki 82. člena ZDoh-2 – razpolaga pa s podatkom o znesku plačanih obresti in s tem s podatkom za ugotovitev davčne osnove po 87. členu ZDoh-2, ki velja v primeru izplačil obresti iz zapadlih kuponov obveznic SOS2E na splošno (tj. v vseh primerih, ko pogoji za uporabo znižane davčne osnove niso izpolnjeni).

Upoštevaje navedeno dejstvo, do znižane davčne osnove oziroma oprostitve po 6. točki 82. člena ZDoh-2 niso upravičeni vsi zavezanci (vse stranke gospodarjenja), ki imajo v premoženju v upravljanju med drugim tudi obveznice SOS2E, zato v primeru, ko BPD oz. banka prejme izplačilo dospelega kupona za stranko gospodarjenja, dohodnina od obresti odtegne banka oz. BPD (plačnik davka), in sicer od osnove iz 87. člena ZDoh-2 (tj. od celotnega izplačila obresti).

Zavezancem (strankam gospodarjenja), ki izpolnjujejo pogoje iz 6. točke 82. člena ZDoh-2, pa se omogoči, da pri davčnem organu zahtevajo refundacijo preveč plačane dohodnine od obresti. Pri tem morajo vlogi priložiti podatke o številu obveznic SOS2E po podatkih centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev pri Klirinško depotni družbi ter podatke o številu in načinu pridobitve navedenih obveznic, in sicer ali:

- kot upravičenec za odškodnino v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo,

¹ Dohodnine se ne plača od 50 % zneska obresti na obveznice, ki jih je upravičenec prejel kot odškodnino v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo. Če je upravičenec po navedenem zakonu mrtev ali razglašen za mrtvega pred dnevom pravomočnosti odločbe o denacionalizaciji se za upravičenca štejejo njegovi dediči, ki jim je slovenski odškodninski sklad oziroma Slovenska odškodninska družba izročila obveznice na podlagi pravomočnega sklepa o dedovanju. Za namene izvajanja navedene orpostitve je zavezanec, ki razpolaga hkrati z obveznicami, ki jih je pridobil kot upravičenec po navedeni točki ter na drug način, dolžan voditi evidenco zalog obveznic. Zaloge se vodijo po metodi zaporednih cen (FIFO).

² Slovenski državni holding (SDH) je nastal z dnem uveljavitve ZSDH-1, dne 26. 4. 2014, s prevzmem pristojnosti in obveznosti s strani Slovenske odškodninske družbe (SOD). Sprememba firme (imena iz Slovenska odškodninska družba v Slovenski državni holding) pa je bila vpisana v sodni register dne 11. 6. 2014, hkrati s spremembo statuta družbe. SDH je s tem prevzel pristojnosti in obveznosti SOD in nadaljuje z upravljanjem kapitalskih naložb v lasti SDH in Republike Slovenije. SDH poleg nalog, skladno s tem zakonom, uresničuje vsa svoja pooblastila, pristojnosti, pravice in obveznosti družbe SOD pred preoblikovanjem.

- kot dedič na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju po upravičencu, ki je bil mrtev pred dnevom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji,
- kot dedič na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju po upravičencu, ki je bil mrtev po dnevu pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji,
- kot skrbnik,
- na podlagi 173. člena Stanovanjskega zakona,
- kupljene na prostem trgu ali prejete kot darilo.

Vprašanje 8: Kako so obdavčene obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je RS in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, z dohodnino? (19. 4. 2017)

Odgovor

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini - ZDoh-2E je bilo določeno, da so obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, oproščene plačila dohodnine, če so izplačane fizičnim osebam nerezidentom. Dohodnine od obresti od teh papirjev, ki jih prejmejo rezidenti, pa se ne plača ob izplačilu z davčnim odtegljajem temveč na podlagi napovedi, ki jo predložijo zavezanci.

Podrobneje

a) Davčna obravnava dohodka in postopek plačevanja davka

V ~~petem četrtem~~ odstavku 33. člena (dohodki nerezidentov) ZDoh-2 je določeno, da ne glede na drugi odstavek 5. člena tega zakona, nerezident ne plačuje dohodnine od obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance. Določba ~~petega četrtega~~ odstavka 33. člena ZDoh-2 je, upošteva določbe prvega in drugega odstavka 20. člena ZDoh-2E, začela veljati (in se uporabljati) 13. februarja 2010.

V petem odstavku 134. člena ZDoh-2 je določeno, da izračun dohodnine od obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca. Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri dohodnine je zavezanec sam.

Iz navedenega izhaja, da velja oprostitev dohodnine le v primeru tovrstnih obresti, ki jih prejmejo fizične osebe – nerezidenti Slovenije. Obresti, ki jih prejmejo fizične osebe – rezidenti Slovenije, so obdavčene z dohodnino, pri čemer se od teh obresti, ne plačuje davčni odtegljaj.

V osmem odstavku 325. člena ZDavP-2 je določeno, da dohodnino od obresti ki jih doseže rezident od vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ugotovi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca. V prvem odstavku 326. člena ZDavP-2 je določeno, da mora davčni zavezanec napoved za odmero dohodnine od prejetih obresti vložiti pri davčnem organu do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri finančni upravi (velja za obresti, dosežene od leta 2016 dalje).

b) Avtomatično dajanje podatkov po 337. členu ZDavP-2

V prvem odstavku 337. člena ZDavP-2 je določeno, da mora plačnik davka iz 58. člena tega zakona davčnemu organu dostaviti podatke potrebne za pobiranje dohodnine, določanje davčne osnove in uveljavljanje davčnih olajšav ter identifikacijo zavezanca za davek in zavezanca za dajanje podatkov. Plačnik davka mora davčnemu organu dostaviti tudi podatke o vzdrževanih družinskih članih.

Po 1. in 2. točki drugega odstavka istega člena mora podatke iz prejšnjega odstavka davčnemu organu dostaviti tudi pravna oseba oziroma združenje oseb, vključno z družbo civilnega prava po tujem pravu, ki je brez pravne osebnosti, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če je v skladu z zakonom o obdavčenju rezident Republike Slovenije ali nerezident Republike Slovenije (ki ima v skladu z zakonom o obdavčenju poslovno enoto nerezidenta v Republiki Sloveniji ali ima v skladu z zakonodajo, ki ureja ustanovitev in poslovanje v Republiki Sloveniji, podružnico v Republiki Sloveniji), ter fizična oseba v zvezi z dohodki iz zaposlitve, ki jih izplača kot delodajalec po zakonu, ki ureja delovna razmerja, če je v skladu z zakonom o obdavčenju rezident Republike Slovenije, razen diplomatsko-konzularno predstavništvo tuje države ali predstavništvo mednarodne organizacije, ki fizični osebi izplačajo dohodek, oproščen plačila dohodnine v skladu z zakonom o dohodnini, ali dohodek, ki se ne všteva v letno davčno osnovo na letni ravni, od katerega se dohodnina izračuna z odmerno odločbo, in sicer ne glede na to, ali jih tak dohodek bremeni.

Skladno z navedenim je treba podatke iz prvega odstavka 337. člena ZDavP-2 davčnemu organu dostaviti v primeru, ko se obresti na vrednostne papirje, katerih izdajateljica je Republika Slovenija in so izdani na podlagi zakona, ki ureja javne finance, izplačajo neposredno fizičnim osebam rezidentom in nerezidentom Slovenije. Navedenih podatkov pa se davčnemu organu ne dostavlja v primeru, ko plačnik davka tovrstne obresti izplača fizičnim osebam posredno, preko tujih posrednikov.

~~Ne glede na navedeno se, upošteva se 341. člen ZDavP-2, podatkov iz prvega odstavka 337. člena ZDavP-2 ne dostavlja davčnemu organu v primeru, ko se tovrstne obresti sicer izplačajo fizičnim osebam — nerezidentom Slovenije, a se podatki v zvezi s tovrstnimi izplačili davčnemu organu dajejo že po določbah 10. podpoglavja I. poglavja petega dela zakona (več o tem v točki e) spodaj).~~

Skladno s četrtrim odstavkom 337. člena ZDavP-2 morajo osebe, zavezane za dajanje podatkov, podatke iz tega člena (v zvezi s tovrstnimi obrestmi) dostaviti davčnemu organu do 31. januarja tekočega davčnega leta za preteklo davčno leto.

V primeru, ko se dohodek izplača rezidentu ali nerezidentu Slovenije preko več posrednikov v Sloveniji, mora podatke (davčnemu organu in davčnemu zavezancu) dostaviti posrednik, ki je dohodek izplačal (tj. posrednik, ki je zadnji v verigi).

~~e) Dajanje podatkov o dohodku od Prihrankov v obliki plačil obresti~~

~~Z določbami 10. podpoglavja I. poglavja petega dela ZDavP-2 je v slovenski pravni red prevzeta vsebina Direktive Sveta 2003/48/ES z dne 3. junija 2003 o obdavčitvi dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti. Z zadnjo spremembo ZDavP-2 se vsebina navedenih določb ni spreminjala, kar pomeni, da ostajajo obveznosti plačilnih zastopnikov po tem poglavju nespremenjene.~~

Vprašanje 9: Kako se davčno obravnavajo premije, ki jih prejmejo varčevalci v Nacionalni stanovanjski varčevalni shemi (v nadaljnjem besedilu: NSVS)?

Odgovor

V prvem odstavku 81. člena (obresti) ZDoh-2 je določeno, da se kot obresti pojmujejo obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem in dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi

delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti. V drugem odstavku 81. člena pa je določeno, da se kot obresti obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančnega dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančnega dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom določeno drugače. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančnega dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

V 5. točki 82. člena (oprostitev) ZDoh-2 je določeno, da se dohodnina ne plačuje od obresti iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena za najmanj pet let, izjema pa so obresti pri odstopu od te pogodbe.

V skladu z navedenim se torej dohodnina ne plačuje od obresti, vključno s premijami, iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena za najmanj pet let, razen od obresti pri odstopu od te pogodbe. Navedeno velja za obresti in premije, ki so dosežene od 1. 1. 2007 dalje, in sicer ne glede na to, kdaj je bila posamezna pogodba sklenjena.

Vprašanje 10: Kako se davčno obravnavajo obresti, dosežene pri predčasni prekinitvi pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi?

Varčevalna pogodba po NSVS je bila sklenjena za dobo deset let. Po sedmih letih je stranka pogodbo predčasno prekinila. Banka do prekinitve pogodbe po NSVS finančni upravi ni poročala o obrestih iz tega naslova. Vprašanje je, ali je banka ravnala pravilno, da je obresti po pogodbi NSVS za vseh sedem let vključila v Povzetek obračuna dohodnine za leto, v katerem je bila pogodba prekinjena, in enak znesek poročala tudi finančni upravi.

Odgovor

Zakon o dohodnini – ZDoh-2 v členu 15 opredeljuje, kaj je predmet obdavčitve. Po tem členu so z dohodnino obdavčeni dohodki fizične osebe, ki so bili pridobljeni oziroma doseženi v davčnem letu, ki je enako koledarskemu letu. Dohodki so vsi dohodki in dobički, ne glede na vrsto, če ni s tem zakonom drugače določeno. Za dohodek po tem zakonu se šteje vsako izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko, v kateri je izplačan oziroma prejet. Dohodek prejet v naravi, se določi na podlagi primerljive tržen cene, če ni z zakonom drugače določeno. Dohodek je pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, če ni s tem zakonom drugače določeno. Šteje se, da je dohodek prejet, ko je izplačan fizični osebi ali je kako drugače dan na razpolago fizični osebi.

Po 5. točki 82. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plačuje od obresti iz varčevalne pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, ki je sklenjena za obdobje najmanj petih let, razen obresti pri odstopu od te varčevalne pogodbe.

Po navedeni določbi so oproščene plačila dohodnine obresti iz varčevalne pogodbe po NSVS, ki je sklenjena za dobo pet ali več let in pri tem ne pride do odstopa od pogodbe. V primeru, da je pogodba sklenjena za dobo deset let, pri kateri je prišlo do odstopa pred iztekom, so obresti, dosežene iz tega naslova predmet obdavčitve po ZDoh-2, razen obresti, ki so obračunane za obdobje pred 1. januarjem 2005, ki se po določbi prvega odstavka 149. člena ZDoh-2, ne obdavčujejo.

Vprašanje 11: Kako se davčno obravnavajo obresti v okviru dohodka iz dejavnosti?

Odgovor

V skladu z 2. točko prvega odstavka 54. člena ZDoh-2 se kot prihodek pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz dejavnosti ne štejejo obresti, kot so določene v III.6.1. poglavju ZDoh-2, in dosežene na podlagi dolžniških vrednostnih papirjev, izdanih v seriji, za katere so z zakonom, ki ureja trg vrednostnih papirjev določeni pogoji in način poslovanja z njimi.

Glede na navedeno določbo se iz prihodkov pri ugotavljanju davčne osnove od dohodka iz dejavnosti izključujejo obresti, pri katerih sta hkrati izpolnjena dva pogoja:

1. gre za obresti kot so določene v III.6.1. poglavju ZDoh-2 in
2. gre za obresti, dosežene na podlagi določenih dolžniških vrednostnih papirjev.

Vse ostale obresti se obravnavajo kot prihodki iz dejavnosti, če fizična oseba v poslu, na podlagi katerega se izplačujejo obresti, nastopa kot fizična oseba, ki opravlja dejavnost, in se posel temu ustrezno evidentira v poslovnih knjigah fizične osebe, ki opravlja dejavnost.

Vprašanje 12: Kako se davčno obravnavajo obresti na denarni depozit, sklenjen za dobo pet let pri banki ali hranilnici, ustanovljeni v RS, ali v državi članici EU?

Odgovor

Zavezanec, ki veže denarna sredstva pri banki ali hranilnici za dobo daljšo od enega leta, ima možnost, da predloži banki ali hranilnici v RS obvestilo glede vštevanja obračunanih obresti v davčno osnovo.

S tem obvestilom davčni zavezanec uveljavlja možnost, da se v davčno osnovo od obresti, vštevajo obresti, obračunane za obdobje davčnega leta, ne glede na to da, s privarčevanimi sredstvi pred potekom datuma vezave oziroma poteka varčevanja, ne more razpolagati, brez bistvenega zmanjšanja obresti. Na ta način se davčno breme lahko porazdeli na posamezna leta, tako da ni celotni znesek doseženih obresti obdavčen po poteku varčevanja ali vezave.

Davčni zavezanec mora navedeno [obvestilo](#) predložiti banki ali hranilnici ob sklenitvi pogodbe o varčevanju oziroma vezavi denarnih sredstev, vendar najpozneje do konca davčnega leta, v katerem je bila pogodba sklenjena. Če davčni zavezanec obvesti banko ali hranilnico, da želi uveljavljati možnost, da se v davčno osnovo od obresti, vštevajo obresti, obračunane za obdobje davčnega leta, ne glede na to da, s privarčevanimi sredstvi pred potekom datuma vezave oziroma poteka varčevanja, ne more razpolagati, brez bistvenega zmanjšanja obresti, že ob sklenitvi pogodbe, lahko banka ali hranilnica predpisano vsebino obrazca vključi v besedilo pogodbe, kar se šteje za predložitev obvestila. Po tem roku ni več mogoče predložiti tega obvestila.

Podrobneje

Obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v Sloveniji in v državah članicah EU, se štejejo za obresti po poglavju III. 6. ZDoh-2.

Davčna osnova so dosežene (izplačane ali kako drugače dane na razpolago) obresti, če zavezanec ne predloži [»Obvestilo o uveljavljanju davčne osnove po 84. členu ZDoh-2 od obresti od dolgoročno vezanih denarnih sredstev in dolgoročnega varčevanja pri bankah in hranilnicah«](#). V slednjem primeru pa je davčna osnova od obresti, enaka obrestim, obračunanim za obdobje davčnega leta.

Za obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, velja oprostitvev v višini 1000 eurov. Tako se od seštevka davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, odšteje znesek 1.000 eurov, od razlike pa se izračuna in plača dohodnina po stopnji 25 %.

Po 133. členu ZDoh-2 se seštevka davčnih osnov od obresti, ki jih doseže rezident, na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v Sloveniji ter pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU, zmanjša za 1.000 eurov.

Od dohodka iz kapitala (kamor se vštevajo tudi obresti) se dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja tega zakona, po stopnji 25 % in se šteje kot dokončen davek (prvi odstavek 132. člena).

Dohodnino od prej navedenih obresti, ki jih doseže rezident, ugotovi davčni organ na podlagi napovedi. [Napoved za odmero dohodnine od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah, ustanovljenih v skladu s predpisi v RS, in pri bankah in hranilnicah drugih držav članic EU](#), mora davčni zavezanec rezident vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto pri finančnem uradu. Napovedi ni dolžan vložiti davčni zavezanec rezident, katerega skupni znesek navedenih obresti, dosežen v davčnem letu, ne presega zneska 1.000 eurov.

Vprašanje 13: Kako se davčno obravnavajo dohodki vzajemnih skladov denarnega trga?

Odgovor

Unovčitev investicijskega kupona se po 94. členu ZDoh-2 šteje za obdavčljivo odsvojitvev kapitala, kamor se vštevajo tudi investicijski kuponi.

Podrobneje

Ob tem dodajamo, da se dohodek, ki ga zavezanec prejme iz naložb v investicijski sklad, lahko obdavči kot:

1. obresti,
2. dividende ali
3. dobiček iz kapitala

odvisno od vrste doseženega dohodka.

Add 1) Kot obresti se, po prvem odstavku 81. člena [ZDoh-2](#)³, obdavči dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti.

Davčna osnova so dosežene obresti, če ni s tem zakonom drugače določeno, od katere se izračuna in plača dohodnina po stopnji 25 % in se šteje kot dokončen davek.

Add 2) Kot dividende se, po 3. točki četrtega odstavka 90. člena [ZDoh-2](#)⁴, obdavči dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona.

³ Obresti po tem poglavju so obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti.

Davčna osnova je dosežena dividenda, če ni s tem zakonom drugače določeno (prvi odstavek 91. člena ZDoh-2), od katere se izračuna in plača dohodnina po stopnji 25 % in se šteje kot dokončen davek (prvi odstavek 132. člena ZDoh-2).

Add 3) Dohodek, ki ga zavezanec doseže z odsvojitvijo investicijskega kupona, t.j. tudi z unovčitvijo kupona ali z izplačilom sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada, pa se obdavči po pravilih, ki veljajo za obdavčevanje dobička iz kapitala.

Davčna osnova, po prvem odstavku 97. člena ZDoh-2, od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi.

Od dobička iz kapitala se po 132. členu ZDoh-2 dohodnina izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami III.6. poglavja tega zakona, po stopnji 25 %, ki se vsakih pet let imetništva kapitala znižuje in znaša po dopolnjenih:

1. petih letih imetništva kapitala: 15 %,
2. desetih letih imetništva kapitala: 10 %,
3. 15 letih imetništva kapitala: 5 %.

Vprašanje 14: Kako se davčno obravnavajo ugodnosti v obliki premij, ki jih namesto sklenitelja zavarovanja (fizične osebe) krije zavarovalni agent oziroma zavarovalnica, pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju? 4. 5. 2016

Odgovor

V prvem odstavku 81. člena ZDoh-2 je določeno, da se kot obresti po poglavju III.6.1. obravnava tudi dohodek iz življenjskega zavarovanja. Skladno z drugim odstavkom navedenega člena se kot obresti po tem poglavju obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti po tem poglavju se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

V primeru življenjskega zavarovanja gre za finančno dolžniško razmerje in se vsi dohodki na podlagi takega razmerja obravnavajo kot obresti na podlagi določb 81. člena ZDoh-2. Tako se v skladu z drugim odstavkom 81. člena ZDoh-2 vplačilo premij za življenjsko zavarovanje, ki jih namesto sklenitelja zavarovanja (fizične osebe) krije zavarovalni agent oziroma zavarovalnica, šteje za dohodek, ki je obdavčen kot obresti. Davčna osnova od tovrstnega dohodka je določena v 83. členu ZDoh-2.

Vprašanje 15: Kako se davčno obravnavajo denarne odpravnine, izplačane pri izključitvi manjšinskih delničarjev in vključitev družbe v

⁴ Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;
3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona.

glavno družbo v skladu z [Zakonom o gospodarskih družbah](#) ter obresti, ki jih mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskim delničarjem v skladu z ZDoh-2?

Odgovor

Odpravnine, ki so izplačane izključenim manjšinskim delničarjem ali odpravnine izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo po določbah [ZGD-1](#), se po svoji vsebini štejejo za izplačilo lastniškega deleža v primeru izključitve ali izstopa iz gospodarske družbe in se po določbi 94. člena ZDoh-2 štejejo za odsvojitve kapitala.

Obresti, ki jih mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskim delničarjem, se v skladu z določbami ZDoh-2 obdavčujejo kot obresti.

Podrobneje

Izključitev manjšinskih delničarjev iz družbe je v skladu z določili od 384. do 389. člena [ZGD-1](#) poseben korporacijskopравни institut, upravičenje glavnega delničarja, ki ima absolutni kapitalski delež (najmanj 90 odstotkov osnovnega kapitala družbe), da preostale delničarje izključi iz družbe. Tako lahko skupščina delniške družbe na predlog glavnega delničarja sprejme sklep o prenosu delnic preostalih delničarjev (manjšinskih delničarjev) na glavnega delničarja za plačilo primerne denarne odpravnine. Manjšinskim delničarjem pripada primerna odpravnina v zameno za izključitev iz družbe in s tem izgubijo članske in druge korporacijskopravne pravice in delnice. Primerna odpravnina izključenim manjšinskim delničarjem se izplača v denarni obliki. Denarna plačila (odpravnine) se za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila letno obrestujejo 5-odstotno.

Podobno kakor pri izključitvi manjšinskih delničarjev gre pri institutu vključenih družb v skladu z določili od 555. – 562. člena [ZGD-1](#) za korporacijskopравни institut, ki gospodarski družbi, ki ji pripada 95-odstotna kapitalaska udeležba (glavni družbi), omogoča, da s sklepom skupščine družbe, ki se vključuje, in s soglasjem skupščine glavne družbe k temu sklepu vključi odvisno družbo v glavno družbo. S tem vse delnice, ki niso v rokah glavne družbe, preidejo nanjo z vpisom vključitve v register. Izstopajoči delničarji imajo pravico do primerne odpravnine, praviloma v delnicah glavne družbe, v nekaterih primerih pa tudi v denarju. Tudi v tem primeru velja, da se denarna plačila (odpravnine) za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine letno obrestujejo 5-odstotno.

ZDoh-2 v 93. členu določa, kaj se po tem zakonu šteje za kapital. Tako se z navedeno določbo ZDoh-2 za kapital ne morejo šteti posamezna izplačila, ki se opravijo imetnikom kapitala ob korporacijskih akcijah.

Odpravnine, ki so izplačane izključenim manjšinskim delničarjem ali odpravnine izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo po določbah [ZGD-1](#), se po svoji vsebini štejejo za izplačilo lastniškega deleža v primeru izključitve ali izstopa iz gospodarske družbe in se po določbi 94. člena ZDoh-2 štejejo za odsvojitve kapitala.

Kot vrednost kapitala ob odsvojitvi se po določbi 99. člena ZDoh-2 šteje samo tisti znesek odpravnine, ki jo določi in izplača glavni delničar manjšinskim delničarjem ob njihovi izključitvi iz družbe ali ponujena in izplačana odpravnina izstopajočim delničarjem v primeru vključitve družbe v glavno družbo.

V skladu z določbo drugega odstavka 81. člena ZDoh-2 se kot obresti po poglavju III. 6.1 obdavčuje tudi vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja.

V obravnavanem primeru se finančno dolžniško razmerje vzpostavi, ko je sklep skupščine delniške družbe o izključitvi manjšinskih delničarjev, v katerem je tudi določena višina odpravnine, do katere so upravičeni manjšinski delničarji, vpisan v sodni register. Tedaj delnice preidejo v premoženje glavnega delničarja, manjšinski delničarji pa pridobijo pravico do denarne odpravnine, ki v obravnavanem primeru predstavlja glavnico. Datum vpisa v sodni register se šteje tudi za čas odsvojitve kapitala.

V skladu z določbo 385. člena ZGD-1 mora za čas od objave vpisa sklepa o prenosu delnic do dejanskega izplačila odpravnine glavni delničar izplačati manjšinskemu delničarju tudi obresti po 5-odstotni letni obrestni meri.

Navedene obresti se v skladu z določbami ZDoh-2 obdavčujejo kot obresti, ker vsebinsko ne predstavljajo vračila glavnice.

Kakor izhaja iz Velikega komentarja zakona o gospodarskih družbah⁵, prenos delnic ni vezan na izpolnitev denarne obveznosti glavnega delničarja. Zakon je poskrbel za zadostno zavarovanje manjšinskih delničarjev z dodatno obveznostjo glavnega delničarja, določeno v drugem odstavku 385. člena ZGD-1, v bančni garanciji, ki jo mora priskrbeti glavni delničar za izpolnitev njegove obveznosti. Glavnemu delničarju tudi ni treba izplačati denarne odpravnine pred vpisom sklepa o prenosu delnic v sodni register. Prav zaradi tega zakon določa dodatno varovanje manjšinskih delničarjev, in sicer z obrestovanjem denarnih izplačil od dneva objave vpisa sklepa o prenosu delnic.

Vprašanje 16: Ali se ob izplačilu obresti na obveznice SOS2E skrbniku denacionaliziranega premoženja lahko upošteva oprostitev in se dohodnina plačuje le od 50 % zneska obresti (6. točka 82. člena ZDoh-2)?

Odgovor

Na podlagi 6. točke 82. člena ZDoh-2 se dohodnine **ne plačuje od 50 odstotkov** zneska obresti na obveznice SOS2E, ki jih prejmeta:

- upravičenec, ki je prejel odškodnino v skladu z zakonom, ki ureja denacionalizacijo, in
- njegov dedič, če je upravičenec mrtev ali razglašen za mrtvega pred dnevom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji in mu je Slovenski odškodninski sklad oziroma Slovenska odškodninska družba (izročila obveznice na podlagi pravnomočnega sklepa o dedovanju.

Podrobneje

Kadar je upravičenec ali oseba, ki je po [Zakonu o denacionalizaciji - ZDen](#) upravičenec do denacionalizacije, mrtev ali razglašen za mrtvega, se z odločbo o denacionalizaciji da denacionalizirano premoženje v začasno upravljanje skrbniku za posebne primere. Pri opredelitvi skrbnika za poseben primer se zakon o denacionalizaciji v tretjem odstavku 67. člena sklicuje na 211. člen [Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih](#), ki ureja tudi skrbništvo za posebne primere. V skladu z navedeno določbo se skrbnik postavi odsotni osebi, katere prebivališče ni znano, pa tudi nima zastopnika, neznanemu lastniku premoženja, kadar je potrebno, da nekdo za to premoženje skrbi, pa tudi v drugih primerih, kadar je to potrebno za

⁵ Veliki komentar zakona o gospodarskih družbah, 2. knjiga, avtor prof. dr. Marjan Kocbek

varstvo pravic in koristi posameznika. Skrbnik premoženja ne postane lastnik premoženja (razen če ni za skrbnika skladno s tretjim odstavkom 67. člena ZDen postavljen upravičenec pravnih naslednik). Glede na navedeno zakonsko določbo iz ZDoh-2 skrbniki ob izplačilu obresti na obveznice SOS2E niso upravičeni do oprostite v višini 50 odstotkov doseženih obresti, ker niso izpolnjeni pogoji iz prej navedene šeste točke 82. člena ZDoh-2.

Obresti na navedene obveznice skrbnik ne prejme kot upravičenec oziroma dedič po pokojnem upravičencu, ki je bil mrtev ali razglašen za mrtvega pred dnevom pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji, temveč kot skrbnik, ki je navedene obveznice prejel v upravljanje in tako mora izpolnjevati tudi davčne obveznosti, nastale pri upravljanju premoženja po odločbi o denacionalizaciji, za račun tega premoženja. Način izpolnjevanja davčnih obveznosti v času, ko premoženje upravlja skrbnik, je namreč določen v Zakonu o davčnem postopku. V sedmem odstavku 48. člena ZDavP-2 je namreč določeno, da davčne obveznosti, nastale pri upravljanju premoženja fizičnih oseb, ki so umrle, ali nastale pri upravljanju premoženja po odločbi o denacionalizaciji, izpolnjujejo osebe, ki ga upravljajo, za račun tega premoženja.

Vprašanje 17: Kdo se šteje za prejemnika obresti od vezanih depozitov, ki jih za imetnika TRR sklene pooblaščenec?

Odgovor

Za razpolaganje s sredstvi na transakcijskem računu imetnika in za sklepanje vezanih vlog je potrebno pooblastilo, v prvem odstavku 74. člena Obligacijskega zakonika – OZ opredeljeno kot upravičenost za zastopanje, ki jo dá pooblastitelj s pravnim poslom pooblaščenec.

Pojem zastopanje v ožjem pomenu zajema le tiste oblike zastopanja, pri katerih dobi zastopnik (poleg naloga) tudi pooblastilo, da s svojo izjavo volje v imenu in za račun zastopanega prevzema pravice in obveznosti v prometu. Po določbah prvega odstavka 70. člena OZ pogodba, ki jo sklene zastopnik v imenu zastopanega in v mejah svojih pooblastil, zavezuje neposredno zastopanega in drugo pogodbeno stranko.

Pooblaščenec so dovoljeni samo tisti pravni posli, za katere je pooblaščen, kakor to določa prvi odstavek 76. člena OZ. V nadaljevanju drugi odstavek določa, da so pooblaščenec, ki ima splošno pooblastilo, dovoljeni samo pravni posli, ki sodijo v redno poslovanje.

Splošno oziroma generalno pooblastilo, ki ga dá imetnik TRR pooblaščenec za razpolaganje s sredstvi na TRR, vključuje dvige in pologe, ne zajema pa pooblastila za sklepanje pogodb o vezavi depozita v imenu in za račun pooblastitelja. V navedenem primeru pooblaščenec na TRR lahko veže sredstva, ki so na TRR pooblastitelja, le v svojem imenu, kot sprostivni račun pa lahko navede TRR imetnika oziroma pooblastitelja, pooblaščenca ali tretje osebe. Tedaj je zavezanec za dohodnino od obresti sklenitelj pogodbe, pooblaščenec, ne glede na to, na kateri račun se bodo sredstva sprostila.

Pooblaščenec lahko torej le na podlagi ustreznega pooblastila, to je posebnega pisnega pooblastila, ki ga izda imetnik računa, razpolaga s sredstvi na imetnikovem transakcijskem računu in kot pooblaščenec za imetnika računa sklepa vezane vloge. Po poteku vezave se sredstva in obresti sprostijo na imetnikov račun.

Pooblaščenec lahko le na podlagi ustreznega oziroma posebnega pisnega pooblastila veže sredstva oziroma sklepa pogodbe o vezavi v imenu in za račun pooblastitelja. Po poteku vezave se sredstva in obresti sprostijo na imetnikov račun oziroma na račun pooblastitelja. V skladu z ZDoh-2 je v navedenem primeru zavezanec za dohodnino od obresti imetnik računa in ne pooblaščenec.

Vprašanje 18: Kako se davčno obravnavajo zamudne obresti po ZDoh-2?

Odgovor

V skladu s 1. točko 30. člena ZDoh-2 se dohodnine ne plača od zamudnih obresti, izplačanih na podlagi sodne ali upravne odločbe. Za zamudne obresti po tej točki se štejejo tudi zamudne obresti, izplačane na podlagi sodne ali izvensodne poravnave ali poravnave v upravnem postopku, ki ni sklenjena zaradi prikritja pravega namena strank, pod pogojem, da ne presegajo zneska zamudnih obresti, ki bi jih v podobnem primeru določilo sodišče oziroma upravni organ.

V primeru, da niso izpolnjeni prej navedeni pogoji iz 1. točke 30. člena ZDoh-2 velja generalno izhodišče glede obdavčitve zamudnih obresti, da se zamudne obresti obdavčujejo tako, kakor se obdavči vrsta dohodka, na katerega se zamudne obresti nanašajo. V nadaljevanju navajamo primere: pri zamudi plačila najemnine se zamudne obresti, ki izvirajo iz nepravočasno poravnane najemnine, obdavčijo kot najemnina; v primeru nepravočasnega vračila posojila se zamudne obresti iz tega naslova obdavčijo kot obresti; in podobno. Obdavčitev zamudnih obresti je torej odvisna od vrste dohodka, na katero se zamudne obresti nanašajo.

ZDoh-2 v prvem odstavku 81. člena določa, da so obresti po tem poglavju zakona obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti. V nadaljevanju drugi odstavek tega člena določa, da se kot obresti po tem poglavju zakona obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje.

V 1. točki 82. člena [ZDoh-2](#) je določeno, da se dohodnine ne plačuje od obresti, ki se zavezancu izplačajo iz naslova neupravičeno ali preveč odmerjenih in plačanih davkov in prispevkov.